

KUNSTWERK PASSERELLE

Inleiding

In het persbericht van 22 januari 2014 staat het volgende:

‘Wethouder Hans Verbraak nodigt beeldend vormgevers uit om een kunstwerk te ontwerpen voor de passerelle over het spoor.’

Een eenvoudige zin, maar met een heldere boodschap. Voor mij was het in elk geval een prachtige uitdaging en een eer om mee aan de slag te gaan. Een kunstwerk ontwerp je namelijk niet zomaar. Dat vraagt gedegen onderzoek, kennis, visie en bovenal creativiteit en vindingrijkheid. Het is een proces waarbij ideeën opborrelen, ideeën in de prullenbak verdwijnen, je ‘s nachts wakker wordt en steekwoorden opschrijft, situaties schetst, fotografeert, vormen combineert en uiteindelijk komt tot dát ene beeld dat de passerelle haar symbolische waarde geeft.

In deze presentatie toon ik u graag mijn creatieve proces.

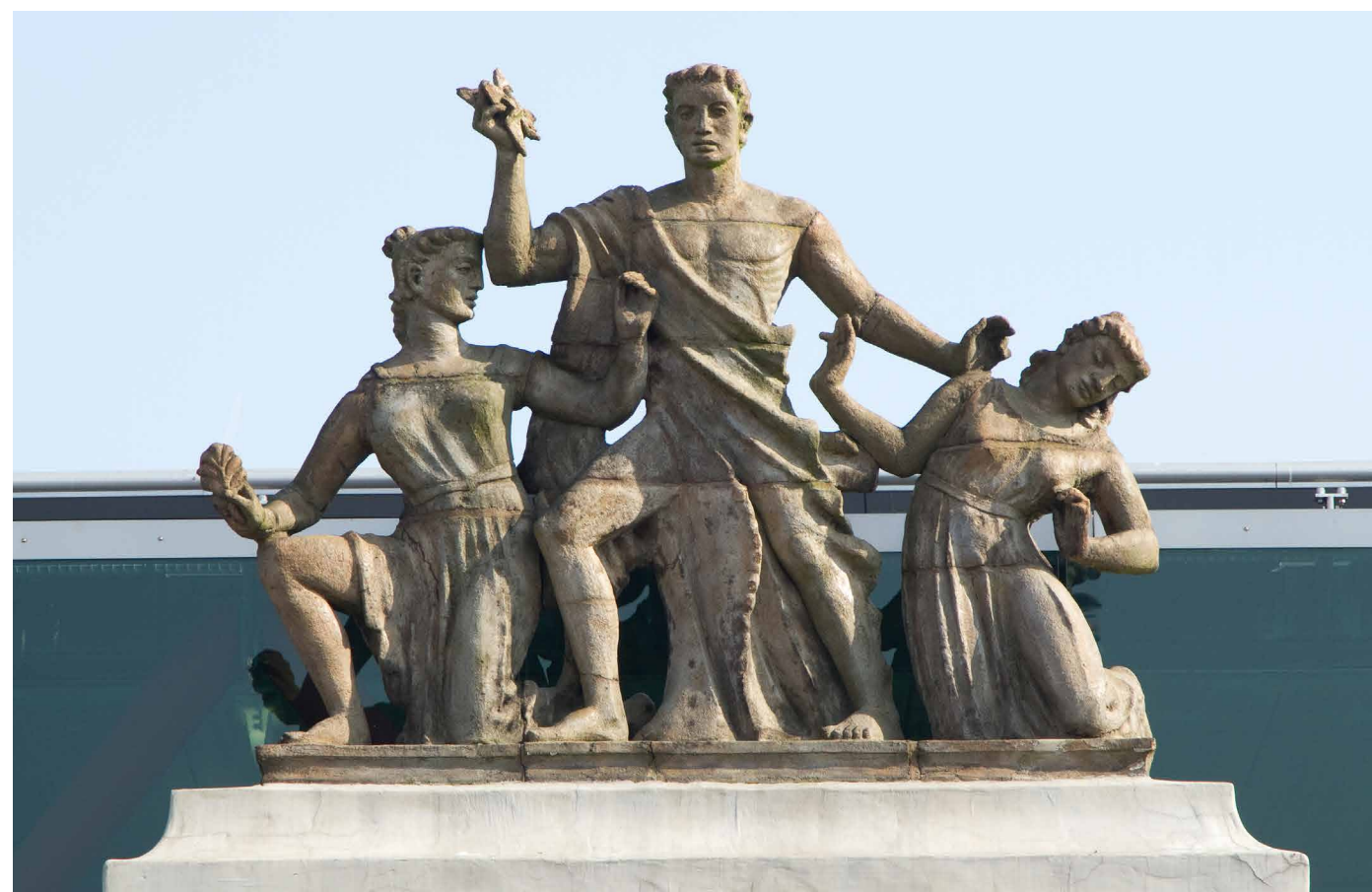
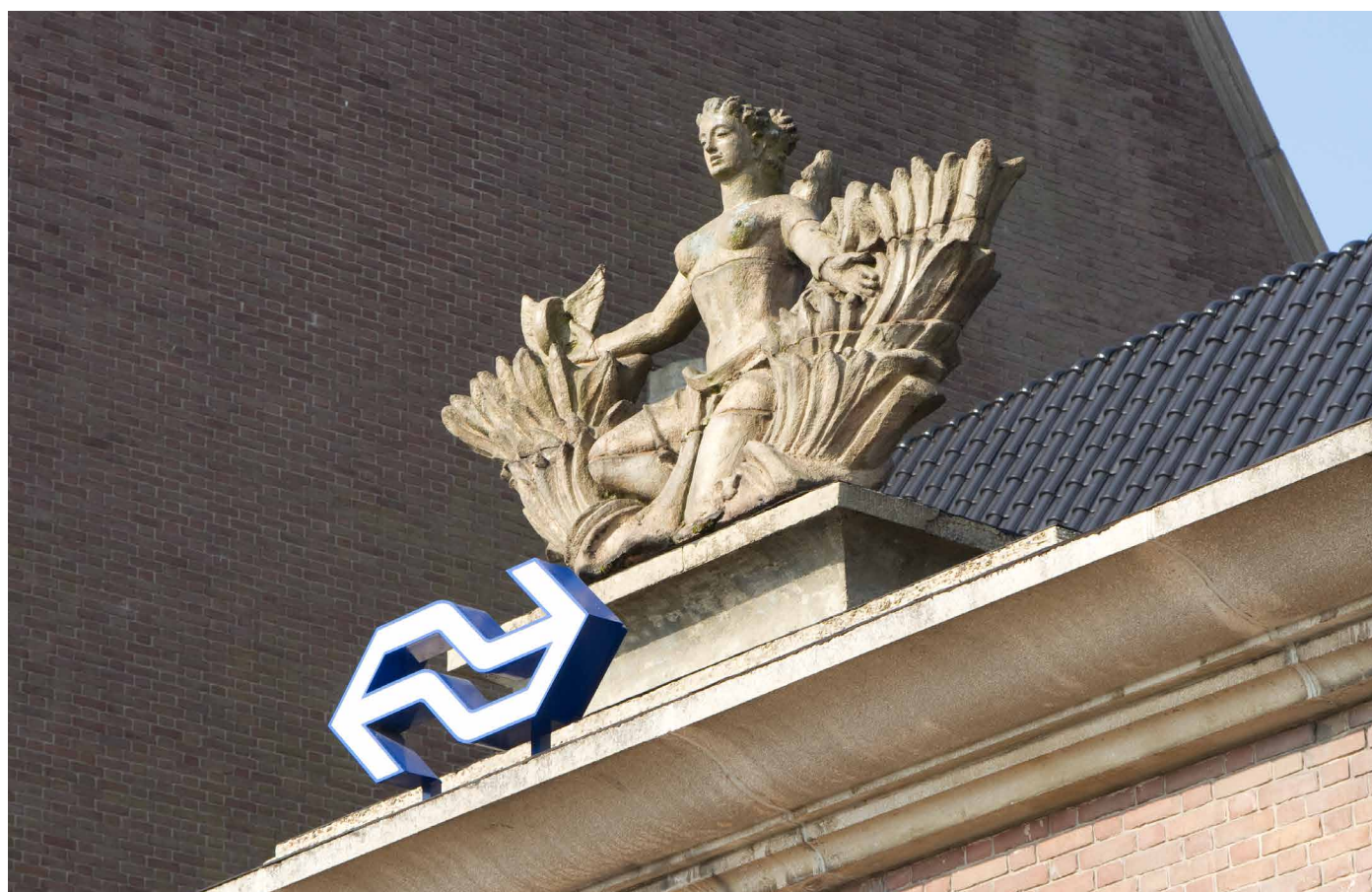

Beeldende kunst op station Roosendaal

Zoals ik zojuist al in mijn inleiding schreef, vraagt het ontwerpen van een kunstwerk gedegen onderzoek. In dit geval onderzoek naar onder andere de beeldtaal op en rond het station van Roosendaal en het gebied waar de passerelle vanuit het station naartoe leidt.

De passerelle sluit namelijk aan de ene zijde aan op het station, terwijl ze aan de andere zijde aansluit op het gebied waar De Vliet stroomt en niet te vergeten het nieuwe Kellebeek College is gebouwd. Gegevens waarmee ik absoluut rekening wilde houden bij mijn ontwerp. Per slot van rekening wordt het kunstwerk onderdeel van de openbare ruimte. Het moet er daarom perfect bij aansluiten.

In de kunst die je tegenkomt op station Roosendaal zijn bijvoorbeeld veel mensfiguren te herkennen. Mensfiguren die vaak attributen bij zich dragen, of in situaties te zien zijn waarin ze omringd worden door motieven. Zo zien we hoorns des overvloeds, bladmotieven, toortsen, kelken, kleden et cetera. Hiervan ziet u op deze pagina enkele voorbeelden.

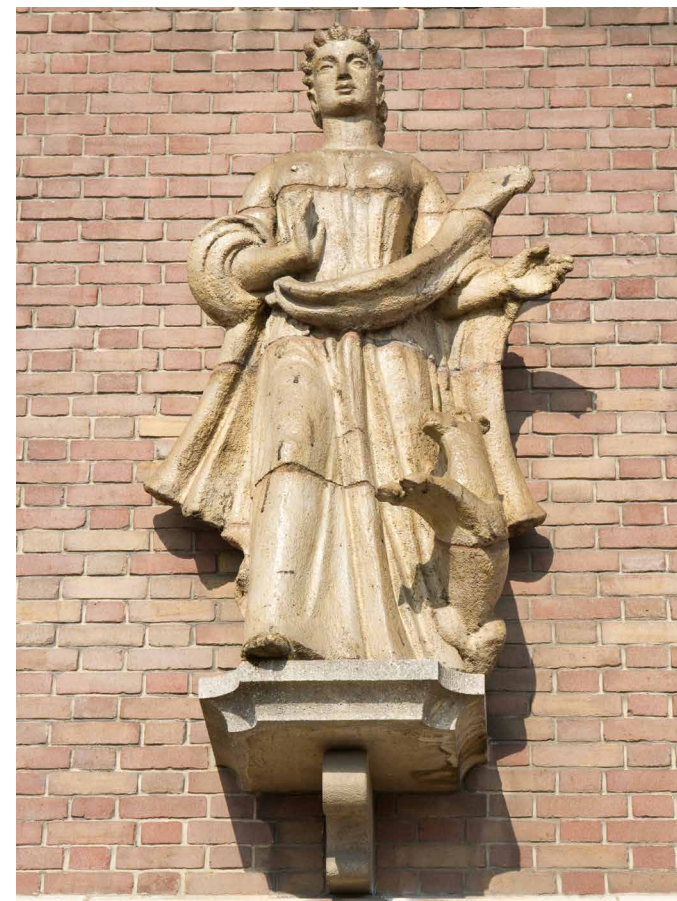
Beeldende kunst op station Roosendaal

Maar ook zijn er mensfiguren te ontdekken die een iconografisch voorwerp tonen of een wezen aan hun zijde hebben staan. Zo zien we een figuur met een karrenwiel, iemand met een paard, een jongen op een hoorn des overvloeds, een bedelende man en een hond.

Al deze uitingen zijn uitgevoerd in steen en zijn te zien op zeer prominente plaatsen op het stationsplein.

Maar op de gevel van het station is ook een boel te beleven. Je vindt er prachtige mozaïekwerken die de vlaggen van verschillende landen tonen waarmee men vanuit Roosendaal per spoor handel dreef.

Op de volgende pagina ziet u er een aantal van.

Stationsstraat
Pietà

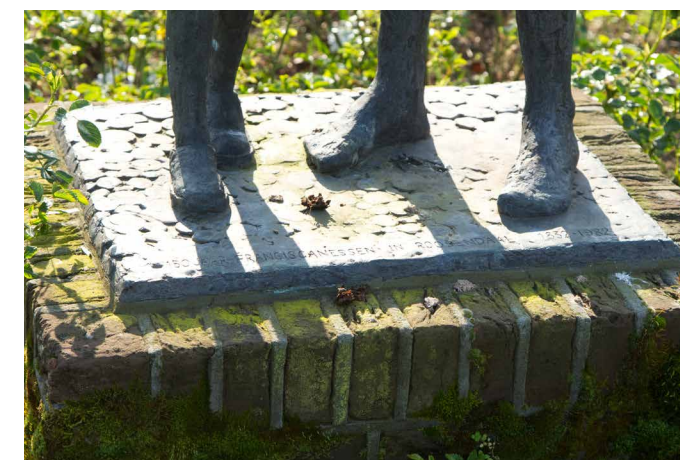
De openbare ruimte in de omgeving van de passerelle

Maar niet alleen op het station komt u kunst tegen. Ook in de directe omgeving van de passerelle stuit u op beeldende kunst. Fraaie voorbeelden hiervan zijn te zien in de Stationsstraat. Daar staan namelijk twee beeldengroepen waarin kinderen een belangrijke rol spelen. Zo is er de Pietà en het beeld dat voor de Franciscanessen is opgericht. Beide beeldengroepen tonen volwassenen die kinderen 'bescherming' of 'veiligheid' bieden. Een gemeenschappelijk thema dat zeker uitnodigt om iets mee te doen in het kunstwerk voor de passerelle.

In het bijzonder omdat de passerelle naar het gebied leidt waar het nieuwe Kellebeek College staat. Het gebied waar elke dag leerlingen/kinderen veilig hun weg naartoe moeten kunnen vinden.

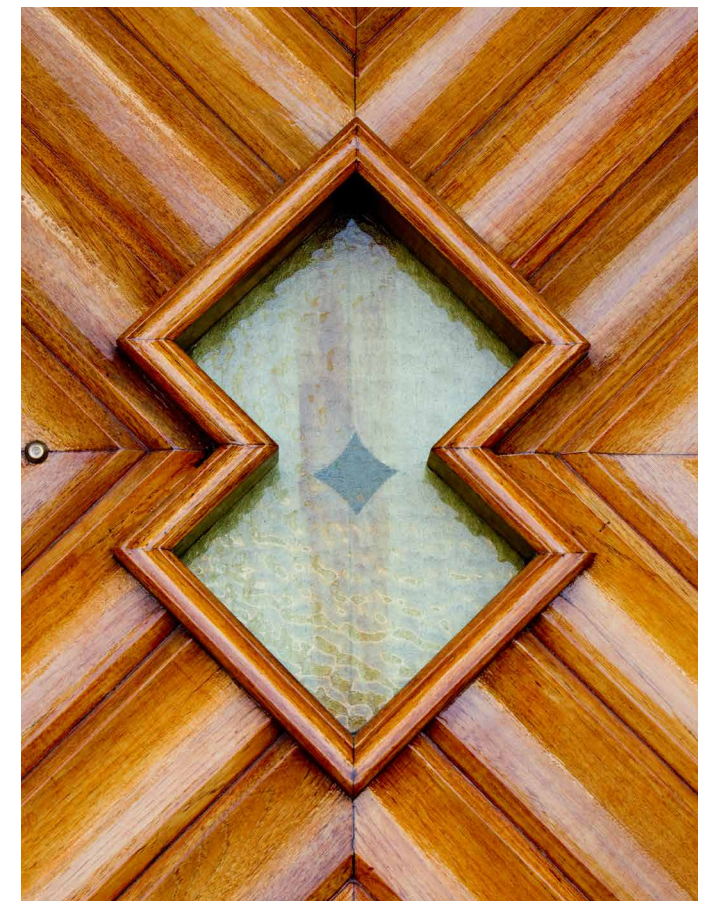

Stationsstraat
150 jaar Franciscanessen in Roosendaal 1832-1982

Vormtaal precies tegenover de passerelle in de Stationsstraat

Pal tegenover de passerelle in de Stationsstraat staan twee huizen met erg karakteristieke deuren. Wederom een gegeven om rekening mee te houden.

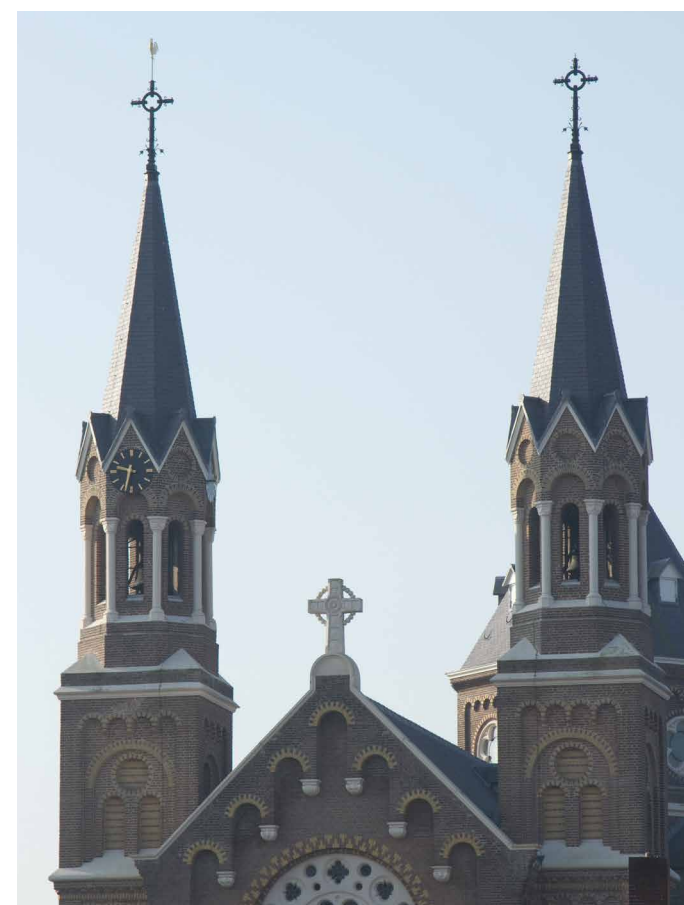

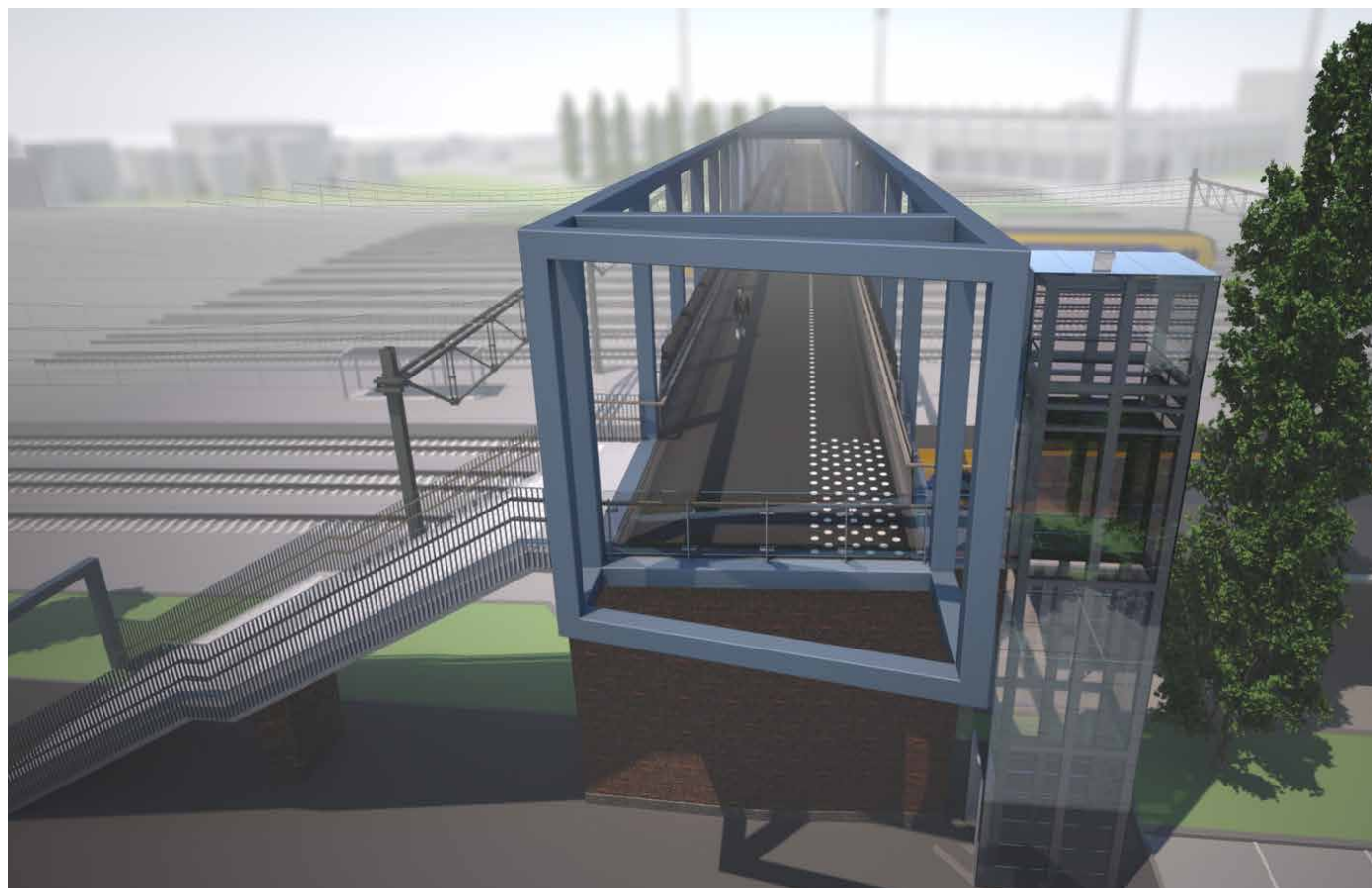

Het gebied aan de andere zijde van de passerelle

Hier stroomt natuurlijk De Vliet en staat het nieuwe Kellebeek College. Zoals ik al aangaf zullen dagelijks honderden scholieren de passerelle gebruiken om naar school te gaan.

Dit gebied kenmerkt zich onder andere door de grote waterstroom en fraaie weerspiegelingen in het water.

De passerelle als onderdeel van het grote geheel

Zoals ik in de pagina's hiervoor al schetste maakt de passerelle onderdeel uit van de openbare ruimte en is daardoor onderdeel van het grote geheel. Het is een nieuw bouwwerk met een moderne en solide uitstraling. Het is een veilige route voor jongeren om van het station naar school te kunnen gaan. En het is tevens een bouwwerk dat omringd wordt door vele kunstwerken en bouwstijlen.

De kunstwerken die straks de passerelle aan weerszijden sieren moeten aansluiten bij die moderne tijd en stijl, ze moeten het verhaal van de veilige oversteek vertellen en ze behoren tevens een synergie te vormen met de omringende gebouwen, de infrastructuur en andere kunstwerken die er in het gebied te vinden zijn.

Daarom ben ik tot het volgende gekomen...

De veilige oversteeek: De legende van Sint Christoffel

Toen Sint Christoffel nog geen Christoffel heette, noemden ze hem Offerus. Hij was heel groot en wilde alleen de machtigste koning dienen. Na lang zoeken vond hij zo'n koning. De koning wilde Offerus graag in dienst nemen: zo'n grote sterke reus zou best nog wel eens van pas kunnen komen. De koning was Christen. Op een dag kwam er een speelman bij het paleis die tijdens een feest liederen moest spelen. Een van die liederen ging over de duivel. Telkens als de naam van de duivel gezongen werd, sloeg de koning een kruisje. Offerus keek. Hij vroeg de koning wat dat kruisje te betekenen had. De koning zweeg. Toen dreigde Offerus: zeg het me, of ik zal je verlaten. De koning moest toen wel. Ik sla altijd een kruisje als ik over de duivel hoor spreken, zei hij. Ik ben bang dat hij mij anders in zijn macht krijgt. Nou, dan heb ik me in u vergist antwoordde Offerus. Als U zo bang bent voor de duivel, is hij machtiger dan U. Het ga U goed, maar ik kan uw dienaar niet meer zijn. Ik ga de duivel zelf zoeken om te vragen of hij mijn meester wil zijn. Ik wil alleen knecht zijn van de machtigste op aarde. Offerus vertrok, op zoek naar de duivel. Hij vond hem. De duivel zag er uit als een zwarte ridder en had een angstaanjagende menigte bij zich. Maar Offerus was niet bang. Hij vroeg of hij zijn knechtje mocht zijn. Dat mocht. De duivel dacht: zo'n grote sterke man kan voor mij wel nuttig zijn. Ze gingen op pad: de duivel met al die engerikken en Offerus. Ergens aan de kant van de weg stond een kapelletje met een kruis. De duivel maakte een enorme omweg. Offerus vroeg: waarom gaat u niet rechtdoor? De

duivel zweeg. Toen dreigde Reprobis: zeg het me, of ik zal u verlaten. De duivel kon niet anders dan toegeven dat hij nergens bang voor was. Behalve... Voor Christus! Nou, dan heb ik mij vergist, antwoordde Offerus. Als U zo bang bent voor Christus, is Hij machtiger dan u. Het ga u goed, maar ik kan uw dienaar niet meer zijn. Ik ga Christus zoeken om te vragen of hij mijn meester wil zijn. Ik wil alleen knecht zijn van de machtigste op aarde. Offerus verliet nu ook de duivel en ging op zoek naar Christus. Na een poos vond hij een monnik. Hij vertelde aan de monnik dat hij Christus wilde dienen en ontmoeten en vroeg hem hoe hij dit kon doen. De monnik antwoordde hem: je kunt Hem dienen en ontmoeten door vroom te vasten. Offerus antwoordde: dat is voor mij niet mogelijk, is er geen andere manier. De monnik dacht na en vertelde dat hij Christus ook kon dienen door veel te bidden. Offerus antwoordde: dat is voor mij niet mogelijk. Ik weet niet hoe dat moet. Is er geen andere manier? De monnik dacht na en zei ten slotte: zie je die woeste rivier daar? Als jij met je grote sterke lichaam de mensen die daar aankomen nu eens **veilig naar de overkant** brengt... Daarmee help je de mensen en dat heeft Christus graag. Zo dien je hem en misschien ontmoet je hem zo ook wel. Offerus vond dit wel een goed idee. Hij bouwde een hut aan de oever van de rivier, nam een lange stang in zijn hand zodat hij zijn evenwicht niet verloor en droeg iedereen die dat wilde de rivier over. **Dag na dag, avond na avond.** Op een avond toen Offerus in zijn hut uitrustte hoorde hij een kinderstemmetje: draag mij naar de overkant. Offerus ging

kijken, maar zag niemand. Terug in zijn hut hoorde hij het stemmetje opnieuw. Draag mij naar de overkant. Weer ging Offerus naar buiten. Weer kon hij niemand vinden. Toen Offerus het stemmetje voor de derde keer hoorde, zag hij eindelijk een kind dat naar de overkant wilde. Hij greep zijn stang, nam het kind op zijn schouders en liep het water in. Het water steeg en het kind leek steeds zwaarder te worden. Offerus was bang dat ze de overkant niet zouden halen. Toch zette hij door. Bij elke stap leek het water te stijgen en het kind werd zo zwaar dat Offerus bijna verdrong. Uitgeput kwamen ze aan de andere oever. Offerus zette het kind neer. Hij zuchtte: dat was gevaarlijk, kind. Je was zo zwaar, ik dacht dat ik de hele wereld op mijn schouders had. Het kind antwoordde: je hebt niet alleen de wereld gedragen, je hebt ook degene gedragen die de wereld gemaakt heeft. Zie, ik ben Christus, die je met je werk dient. Het kind drukte hem onder water en doopte hem. Op de oever herkende Christoffel het Christuskind dat hem opdroeg naar zijn hut terug te gaan en de staaf in de grond te steken. Je staaf zal gaan **groeien en bloeien**, als bewijs dat ik de waarheid spreek. Het kind verdween. Christoffel ging terug naar zijn hut en deed wat hem gezegd was. De volgende morgen stond er een palmboom met vruchten voor zijn hut. Christoffel komt van Christophorus, en dat betekent Christusdrager. Hij droeg Christus in zijn hart en volgens de legende ook op zijn schouders. Het zal je niet verbazen dat Sint Christoffel de beschermheilige is van alle reizigers, verkeersdeelnemers, pelgrims en kinderen. Het is een zeer geliefd heilige.

Ontwerp kunstwerk

- Sint Christoffel wordt op een moderne en abstracte wijze afgebeeld. Hierdoor sluit het kunstwerk op een fraaie manier aan bij de moderne uitstraling van de totale passerelle.
- De mensfiguur die op zoveel plaatsen op en rondom het station te vinden is heeft ook in dit kunstwerk een plaats gekregen.
- Dat geldt ook voor het kindfiguur, die boven op de schouders van Sint Christoffel zit.
- Sint Christoffel draagt het kind en loopt daarbij door het water. Hij zorgt voor een veilige oversteek. Het kind staat voor de leerlingen die straks aan het nieuwe Kellebeek College gaan studeren.
- Het water waar Christoffel doorheen loopt staat voor De Vliet.
- Sint Christoffel, het kind op zijn schouders, zijn staf en de bladeren in de linker bovenhoek worden weerspiegelt in het water en vertekenen daarin, omdat het water rimpelingen vertoont. Je ziet die weerspiegelingen ook in De Vliet.
- De bladeren die uit de staaf van Christoffel groeien (lees de legende) sluiten op een bijzonder mooie manier aan bij de vele bladmotieven in de beelden op en rondom het station.
- Het kunstwerk wordt vervaardigd uit metaal. Als de zon er op schijnt begint het te stralen. Daarmee vormt het een baken dat van veraf zichtbaar is.
- Het stralen heb ik tevens verbeeld in de rechte lijnen die aan de bovenzijde in het kunstwerk zichtbaar zijn. Zoals je ziet wijzen deze zonnestrallen ook allemaal in de richting van Sint Christoffel. De stralen vind je tevens terug in de deur die pal tegenover de passerelle te vinden is in de Stationsstraat.

